

Derasar l'immersiun linguistica

DA GIULIO SOBIELLA-CANNITZ

han ins manchentà gruppas da lavur in-teressantas.

Talian e tudestg en Grischun

Grazia a l'informatica pon duas scolas da linguatg different sa preschenar barar-rond infurmaziuns, mintgina en la lin-gua da l'autra, en l'uschenedting «Alpcon-nectar» (manader: marco.trezzini@phg.ch). Quai fan per exempel la germanofo-na da Favugn e l'italofona da Poschiaro.

Umans plurilinggs da trais chantuns al-pins èn sa rimnads sin ina terrassa sur la fracziun da Masans, cun panorama atu-nil veis il vieng ed ils chastels da Lantsch Surt ed il massiv dal Calanda, nua ch'ils luf's sa zupppavan en la nativ. L'organisa-zion dals referats e dals gientars era fig-buna, er areguard las bavrondas rinfre-stringsantas, bainvegnidas en quels dis da fa-vugn. Mangiusa era percuter la reparti-zion da las salas en ils vasis edifizis; pliras han ins midà il davos mument, perquai

da, terza e quarta classa) duain frequen-			
tar per la matura bilingua:			
- matematica:	3	3	4
- istorgia:	2	3	2
- geografìa:	1	2	2

Co instruir il rom «religiun»?

Il 17 da november ha l'autur da ques-tas lingias visità er ina gruppa da lavur davart l'instrucziun religiusa en las sco-las grischunas davent da 2017. Pre-schents eran Christian Cebulj ed Ennio Zala, docents da la scola auta teologica (catolica) a Cuira, cun in fegl infurma-tiv intitulà: «Religion als Suchsprache-Mehrsprachiger Religionsunterricht als religionsdidaktische Lernchance». Lez declera: «En las scolas primaras grischu-nas vala davent da 2017/18 il 'model 1 + 1', cumbinaziun dal rom ecumenic u confessional 'religiun' e dal rom 'etica/

religiun/cuminanza', confessionalmain independent ed arranschà dal chantun (...). Il project ecumenic d'instrucziun religiusa per la scola bilingua da Mal-ögia è intitulà: 'Scurvir ensemen la creaziun'». Lez model è in cumpromiss. En il Grischun èn 43% da la popula-zion catolica e 34% reformada; las du-as baselgias dattan pia catechissem als uffants da lur commembers, ma il stadi planisiescha d'instruir tut las scolaras e tut ils scolars davart las religiuns en ge-neral, pia er ils uffants da famiglias isla-micas, da baselgias libras u senza con-fessium. Il model pudess resguardar fur-mas religiusas d'autras linguas, per exempel, en englais, ils « spirituals» da las baselgias afroamericanas. Las scolas starlas dal chantun Turirtg instrue-schan dapi omis in rom independent da las confessiuns, numnà: «Religion und Kultur». Co statti cun il futur rom

chantunal grischun: «Etica/religiun/cuminanza»? La discussiun, manada dals dus represchantants da la Scola au-ta teologica, senza represchantanza re-formada, ha palentà ina malsegirezza ch'ins na percorscha berg en il fegl in-furmativ. Cebulj ha intunà pliras giadas ch'il «model 1 + 1» vegnà strusch a sa far valair en Grischun, perquai che l'op-poziziun saja memta ferma. Ins asrga sa dumandar sche quai strettia en relaziun cun la demissiun imminente d'ivestg Vitus Huonder Igl è cler ch'ins basegna relaziuns pli stablas en la dioceca per reglar l'instrucziun religiusa en las sco-las grischunas. Ma Cebulj manegiava ch'i dettia in'opposiziun analoga en il chantun Son Gagl, nua che las baselgias instrueschan era religiun en scola. Il «convegno» da Cuira ha en mintga cas mussà ch'ins discutiescha seriusamain questa dumonda.